

Minskar trycket på tröj-tryckare

Arbetsplats: Tröjhuset AB
Kontaktperson: Mikael Nyström, tel 08 627 09 00
**Arbetslivsfondens
handläggare:** Johanna Hammarström, Stockholms län
Skribent: Charlotte Haider

Sammanfattning Av arbetsmiljöförbättrande åtgärder för 400 000 kronor fick Tröjhuset AB bidrag med 175 000 kronor från Arbetslivsfonden i Stockholms län. Investeringarna gjordes i en automatisering av företagets "huvudmoment" att mata in tröjor i tryckeriutrustningen samt kringutrustning till automaten. Övriga investeringar var en centraldammsugare och en ventilationsanläggning. Automatiseringen har påtagligt minskat medarbetarnas fysiska arbetsbelastning, klimatåtgärderna uppges också ge märkbara förbättringar. Denna investeringen har även ökat förutsättningarna för jämnare kvalitet och ökad produktion, vilket på sikt väntas förbättra lönsamheten.

Mål

Tröjhusets ägare strävar efter en god arbetsmiljö inom screentryckeri, en branschgren där bl a lönsamhetskrav ofta avspeglats i eftersatt miljö. Investeringarna som ingick i arbetsplatsprogrammet skulle framförallt minska antalet repetitiva och belastande arbetsmoment samt förbättra inomhusklimat och belysning. Utbildning för att kunna hantera nya utrustningar var en kompetenshöjande åtgärd både för att sprida kunskan och ytterligare minska riskerna för belastningsskador p g a ensidigt arbete.

Bakgrund

-Vi som driver företaget är ganska unga och vi tänkte hinna bli gamla, säger en av Tröjhusets ägare och syftar på att brister i arbetsmiljön har stor betydelse för hälsan. Tröjhuset beskriver sin verksamhet som en förädling av textilier, genom att screentrycka text eller bilder på plagg. Sex medarbetare var anställda när arbetsplatsprogrammet inleddes.

Vid den manuella tryckningen, som här tillämpades fram till 1992, ingår upp till

tio moment som måste utföras manuellt av tryckaren.

Före arbetsplatsprogrammet hade Tröjhuset, utan bidrag, försökt eliminera flera moment före och efter tryckning som kan ge förslitningsskador. I en arbetsmiljöbeskrivning nämns t ex anpassning av höjder på arbetsbänkar och hyllor och att personalen slipper bära paket, vilket lagts ut på entreprenad.

-Men fortfarande fanns de tio rörelserna vid tryckpressen kvar, säger projektansvariga Mikael Nyström.

Vid tiden för ansökan var en person periodvis halvtidssjukskriven för problem med en axel. En person fick tillfällig behandling för besvär med ryggen.

Genomförande

Efter godkännande av bidragsansökan till Arbetslivsfonden i Stockholm inköptes en automatisk textilsnurra. Textiltryckautomaten kompletterades med en reglerbar matta för individuell justering av olika ståhöjder. Två heldagars + två halvdagars utbildning i maskinhantering, materialhantering samt maskinkonstruktion för samtliga, följde efter installationen av automaten.

Tryckningen på textilier medför ett ständigt tillflöde av fint damm. För att påverka denna del av arbetsmiljön investerade Tröjhuset i en centraldammsugare samt en klimatanläggning för ut- och inluft.

Resultat

När Tröjhusets två ägare fått information om möjligheterna att söka bidrag till miljöförbättringar från Arbetslivsfonden började de i samarbete med de åtta anställda att diskutera vilka åtgärder som skulle medföra verkliga förbättringar.

-När vi involverade alla i planerna väcktes ett nytt engagemang för arbetsplatsen, säger Mikael Nyström.

Genom automatiseringen slipper tryckaren böj- och sträckrörelser med överkroppen. Istället applicerar en automatiserad rakel färgerna på ramen, som är screentryckets "plåt". De manuella rörelser som återstår är att sätta på och ta av tröjan från den sk paletten som snurrar vid den färgsatta ramen.

Enligt projektledningen resulterade investeringen tidigt i förbättrad fysik för de två personer som i ansökan uppgavs ha axel- respektive ryggproblem.

Automatiseringen har även underlättat för ett högre arbetstempo, vilket förbättrar företagets konkurrenskraft. -Genom att utbilda alla anställda har vi dessutom alltid tacksamhet över gränserna och slipper oroa oss för produktionsstörningar vid frånvaro.

Den justerbara plattan att stå på vid tryckautomaten visade sig vara en besvikelse. Dels känner sig medarbetarna "fastklistrade" vid den halkfria ytan, dels har de behov av att känna större rörelsefrihet än den kvadratmeter som plattans yta tillåter. Därför känns det osäkert att använda detta hjälpmedel.

Företagsledningen har genom tidigare erfarenheter blivit medvetna om behovet av att vid rekryteringar ge sökande realistiska fysiska förutsättningar. Mikael Nyström berättar t ex om en ung, 2,10 meter lång basketspelare som gärna ville arbeta på Tröjhuset. Ägarna avtalade om provperiod men deras farhågor besannades, han var för lång.

-Det går inte att bygga bort alla risker för belastningsskador. Därför är det viktigt att ärligt konstatera att vissa yrken inte lämpar sig för vissa

människors konstitution, kommenterar
Mikael Nyström.

Centralsugaren samt luft- och klimatanläggningen uppges påtagligt ha förbättrat inomhusluften. Allmänmiljön har även förbättrats av ny belysning samt halkfria golv.

Kontorsutrymmen där man även framställer original på PC har utrustats med nya stolar. "Kontorsarbete" på en så liten arbetsplats som Tröjhuset, där "alla gör allt" betyder inte att man sitter vid arbetsbordet hela dagen. Därför var det ett krav att stolarna underlättar för flexibiliteten. Valet föll på lätt tippbara stolar med hög rygg.

Kommentar/värdering

Tröjhusets två ägare är aktiva idrottsmän, vilket återspeglas i ett utvecklat intresse i för- och nackdelar med olika fysiska belastningar.

-Men tyvärr är ingen av oss experter. Därför hade det varit en fördel om Arbetslivsfonden hade kunnat förenkla våra investeringsbeslut genom att komma med förslag. Då hade vi, t ex, kanske inte köpt justeringsplattan.